

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejema mesečno . . . 1.70
 == Sobota, izdaja: ==
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
 Enostolpna petstvarica (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . " 13 "
 za trikrat . . . " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznamila, zabavne, smrtne itd.:
 enostolpna petstvarica po 18 vin.
 == Poslano: ==
 enostolpna petstvarica po 30 vin.
 Lahja vsak dan, izveniški ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vokal red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. III.
 Rokopisi se ne vračajo; neankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7363. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Boj med poslansko in gosposko zbornico.

Dunaj, 18. jan. 1914.

Večina poslanske zbornice je v petek večer sklenila, da ne sprejme nespremenjenega predloga skupne komisije, temu da vloži spremenjalni predlog. To se je zgodilo v sobotni seji. Hrvatsko-slovenski klub se je v tej točki pridružil večini.

Bistvo spora med gosposko in poslansko zbornico obstoji v sledečem:

Novi zakon o osebnih dohodnini naj močnejše obremeni bogatejše sloje. Zato je predlagala poslanska zbornica, naj se čisti dohodki od 10.000 K dalje močnejše obdavčijo kakor doslej.

Gosposka zbornica pa zahteva, da se novo višje obdavčenje začne že pri dohodkih od 1800 K dalje, češ, to je zanj načelo, od katerega ne odneha.

Po tem načelu bi pa prišli že srednji, deloma tudi mali kmetje, mali obrtniki, mali nastavljeni itd. v višji davek.

Zato je sklenila večina poslanske zbornice, da tega načela nikakor ne sprejme, temu da ima ostati v bistvu pri prvotnem sklepu poslanske zbornice — da imajo tedaj novo breme, ki bo služilo zgolj za zboljšanje uradniških plač, nositi izključno le tisti, ki imajo nad 10.000 K letnega čistega dohodka.

Tej večini pripadajo vse stranke, izvzemši socialnodemokrate, češke agrarce, češke radikalce in češke svobodomislece.

Označeni predlog večine se je, kakor rečeno, vložil v soboto. Predlagatelj so vsi načelniki omenjene večine, na prvem mestu načelnik Hrvatsko-slovenskega kluba dr. Šusteršič.

Čudno vlogo igrajo v tej stvari socialdemokrati. Ti ljudski zastopniki kar besnijo za zvišanje davka na dohodek od 1800 K dalje! In zakaj? Iz edinega vzroka, ker bi se na ta način pomaknilo kakih 15 tisoč socialnodemokratskih volilcev na Dunaju iz četrtega v tretji volilni razred in bi potem po mnenju socialnih demokratov bilo lažje mogoče, omajati krščansko večino v dunajskem mestnem občinskem svetu. To je tudi vzrok, zakaj da židovsko časopisje po večini drži zoper poslansko zbornico in vleče z gosposko zbornico in socialisti. Poleg tega se boje bogati židje za svojo mošnjo.

Slika je sedaj sledeča:

Na eni strani kapitalisti, bogati židje, socialni demokrati in — gosposka zbornica; na drugi strani nesocialistična večina poslanske zbornice.

Tretji faktor pa tvorijo češki agrarci, ki celo reč obstruirajo — pa ne radi stvari, temu iz čisto političnih vzrokov. Mislijo namreč, da s to obstrukcijo vržejo sedanjo vlado.

Kako se stvar razvije naprej? Če pride do glasovanja, bo v poslanski zbornici z veliko večino sprejet predlog poslancev dr. Šusteršiča in tovarišev. Nato ima besedo zoper gosposko zbornico.

Če bi pa češki agrarci vztrajali pri obstrukciji, se državni zbor za teden zaključil in novi zakon o osebnih dohodnini izvede po § 14.

Da bi pa vlada odstopila vsled obstrukcije čeških agrarcev, se v krogih poslanske zbornice ne smatra kot zelo verjetno.

Čudno je pa na vsak način, v kakšno družbo je zašla gosposka zbornica. Delajo se dovtipi o zvezi članov gosposke zbornice s socialnimi demokrati in obstrukcionisti.

Vse napeto pričakuje odločitve, ki pade znabit, že jutri, vsaj pa še ta teden.

Ljudska izobrazba na jugu.

Ljudsko štetje leta 1910 je zlasti glede na število onih, ki znajo brati in pisati, oziroma neznaj, jako zanimivo. Če se omejimo na dežele, ki nas najbolj zanimljejo, to je na Kranjsko, Trst, Goriško, Istro in Dalmacijo, dobimo sledečo sliko:

Brati in pisati je znalo leta 1910 v teh deželah med:

Nemci	94.43% vseh,
Lahi	81.74% vseh,
Slovenci	79.13% vseh,
Hrvati (Srbi)	35.48% vseh.
Ne brati ne pisati ne zna v teh deželah med:	
Hrvati (Srbi)	63.67% vseh,
Lahi	17.42% vseh,
Slovenci	15.40% vseh,
Nemci	4.15% vseh.

Kar je vmes še odstotkov, so oni, ki znajo brati, toda ne pisati in sicer je teh največ med Slovenci, to je 5.47%. Te številke povedo čisto jasno, da bi, ako bi teh 5 1/2% Slovencev znalo še pisati, stali Slovenci na avstrijskem jugu glede števila onih, ki znajo pisati in brati, takoj za Nemci, ker imajo Slovenci že tako menj analfabetov nego Lahi! Dalje sledi iz teh tabel, da stoji na najnižji stopnji Hrvati.

Napredek v tem oziru kaže primerjaje s prejšnjim desetletjem. V teh kronovinah je znalo brati in pisati leta 1900 med:

Nemci	88.61% vseh,
Italijani	71.06% vseh,
Slovenci	65.67% vseh,
Hrvati (Srbi)	24.00% vseh.
Analfabetov pa je leta 1900 bilo med:	
Hrvati	75.00% vseh,
Italijani	27.27% vseh,
Slovenci	24.79% vseh,
Nemci	9.05% vseh.

Napredovali so torej v zadnjem desetletju najbolj Slovenci, to je za 14%; Nemci so za 6%, Lahi in Hrvati vsak za 11%.

Če se primerjajo starostne dobe, se vidi, da tako Slovenci kakor Hrvati, ki so sicer v tem oziru najbolj na slabem, lahe vednobolj dohitujejo in utegnejo Slovenci lahe v prihodnjih desetih letih skozi in skozi prehiteti, ne le dohiteti! Od ljudi, starih od 10 do 20 let, zna med Slovenci v jugoavstrijskih deželah pisati in brati 95.91% moških in 95.94% žensk, med Lahi pa v isti dobi le 93.4% moških in 92.7% žensk. Od ljudi, starih od 21 do 30 let, zna med Slovenci pisati in brati 93.4% moških in 92.8% žensk, med Lahi le 92.2% moških in 87.8% žensk. Šele pri ljudeh v starosti od 31 do 40 let dohitujejo Lahi Slovence, pa še tu le med moškimi in sicer je Slovencev tu za spoznanje še vedno več večjih pisanja in branja nego Lahov namreč 88.7% proti 88.5%; med ženskami v tej dobi pa zna Slovenk pisati in brati 86%, Lahinj pa le 82%. Šele pozneje prehitevajo Lahi Slovence za spoznanje.

Kakor vidimo, moremo Slovenci, če na nič drugega, biti ponosni na to, da se Lahi z vso svojo tisočletno kulturo, kljub temu, da stoji za njimi kraljestvo in da jih avstrijska vlada pred nami favorizira, navzlic svojim neprimerno večjim narodnim bogatstvom, ne morejo pred nami ponašati z večjo splošno ljudsko izobrazbo. V teh številkah se brezdvoma izraža energija, naprednost in brihtnost našega ljudstva, ki je kljub preganjanju in zapostavljanju od vseh strani v tem oziru dohitelo italijanski narod in bi tudi dohitelo Nemce, če bi vlada nasproti nam tako pravično izvajala temeljni državni zakon kakor ga ne.

Pri tej statistiki bi bilo še omeniti, kako vlada južne dežele tudi v šolskem oziru zanemarija. Če pustimo severne dežele, ki vladnih dobrot uživajo na mernike, na strani in primerjamo Dalmacijo, Goriško, Istro in Tržaško z alpskimi, vidimo, da je v alpskih deželah le 3.87% analfabetov, v omenjenih južnih pa skoraj 32%. Na zadnjem mestu stoji seveda Dalmacija (62.82 odst.), dasi bi državniška modrost zahtevala, da se ravno tej deželi posveča največja pažnja, ker je za vevlastno stališče monarhije najbolj važna.

Državni zhor.

Imunitetna reč poslanca dr. Kreka.

V sobotni seji državne zbornice je naznanil predsednik, da je tožba proti dr. Kreku, ki je vsled nje ljubljansko sodišče zahtevalo njegovo izročitev, ustavljena, in da se torej imunitetni odsek nima s to

rečjo nič več pečati. Gre za tožbo, ki jo je vložil advokat dr. Kokalj, češ, da se je neke osebe čast žalila v članku, ki ga je dr. Krek s svojim podpisom priobčil v »Slovenec« meseca septembra l. l. in v njem objavil od dotične osebe podpisan preklic glede na umazane obdolžitve njegove osebe. — Op. ur. Imenovana tožba bi bila zastarala šele krog 20. marca.

Finančni načrt.

Glede na naš parlament ne sme biti človek nepočakan, sicer dela neumnosti. Pravzaprav se pa tudi ni čuditi, da se tak reč dolgo vleče. Saj gre vendar skoraj za sto milijonov kron novih državnih bremen in ob takih prilikah delajo tudi drugi državni zbori počasi in z velikimi težavami. Če se poleg tega pomisli, da igrajo pri raznih strankah ob takih prilikah tudi veliko vlogo strankarski oziri, je počasnost tem bolj umljiva.

Pa časopisje! Vsako stvarco, ki se zgodi, razblinijo navse strani, vsak po svoje ali vsaj s hlastnim hrepenenjem vzbujati senzacijo med bralci. Tako tudi sedaj, in tembolj, ker ima pri nas veliki zvonec v rokah še vedno kapitalistično časopisje, ki je od prvih začetkov nasprotovalo novim davkom, kateri imajo zadeti bogate sloje. Socialni demokrat je pobijal davek na žganje, kapitalist pa osebnodohodniški davek sploh in njegove določbe o vpogledu v knjige posebej.

Zdaj si pa stoji nasproti krščanski socialci in socialni demokratje. Češki agrarci in radikalci le vporabljajo to priliko za svoje namene. Če bi obveljalo, kar je sklenila mešana komisija, bi se na Dunaju sedanje razmerje pri volitvah za več tisoč glasov izpremenilo večinoma v korist socialni demokraciji, ker bi prišli davkoplačevalci z dohodki nad 1800 K vsled zvišane davka v višje razrede.

Stališče hrvaško-slovenskega kluba je v tem vprašanju to, da se na noben način klub ne sme blamirati. Finančni načrt hoče; zato pa gre in mora iti s strankami, ki imajo večino. Krščanski socialci, Poljaki, nemški nacionalci, Lahi, Mladočehi, češki katol. narodnjaki, Romani in del Rusinov so se zedinili za skupno postopanje in temu smo se pridružili tudi mi. Samo če se velike stranke ne prevržejo zadnji trenotek. Nobene dvojbe ni, da se bo z gosposko zbornico prišlo do sporazuma. Samo počakati je treba.

Novim in starim naročnikom »Dom in Sveta«.

Radi tiskarskega štrajka ne moremo pravočasno natisniti 1. in 2. šestika »Dom in Sveta«. Prosimo Vas pa, da vkljub temu ostanete zvesti naročnik našemu listu, ki dobi letos novo skrbno uredništvo, pa tudi med sodelniki mnogo svežih izbranih moči. Istotako bo pokazal list tudi v svoji zunanji opremi novo lice in ostane na višku novodobne tehnike.

Ker se mora pa naš list boriti z ogromnimi stroški, nam je na tem, da vkljub zakaslosti 1. številke pridobimo še več novih naročnikov, zato hoče založništvo naročnike, ki so naročnino za leto 1914 že doposlali in ki jo v kratkem dopošljejo, odškodovati na ta način, da jim da priliko, omisliti si za izredno nizko ceno sledeča lepa dela naše književnosti:

Finžgar, »Pod svobodnim solncem« 2 zvezki, mesto 6 K 80 v., samo 3 K 40 v.

Sheehan, »Dolina krvi«, mesto 4 K 20 vin., samo 2 K 40 vin.

Dickens, »Poveš o dveh mestih«, mesto 5 K 50 v., samo 2 K 80 vin.

Grafenauer, »Zgodovina novejšega slov. slovstva«, I. in II. del, mesto 8 K 20 v., samo 5 K 10 vin.

Alešovec, »Kako sem se jaz likal«, 3 zvezki, po 1 K 20 v., mesto 3 K 60 vin., samo 1 K 80 vin.

Haggard, »Dekle z bisorje«, mesto 2 K 20 v., samo 1 K 20 vin.

Alešovec, »Ljubljanske slike«, mesto 1 K 80 v., samo 90 vin.

Colona, »Juan Miserias«, mesto 1 K samo 50 vin.

Alešovec, »Ne v Ameriko«, mesto 1 K 50 vin., samo 80 vin.

Sienkiewicz, »Skozi pustinje in puščavo«, mesto 2 K 80 v., samo 1 K 50 v.

Haggard, »Roža sveta«, mesto 2 K 80 vin., samo 1 K 60 vin.

Sardenko, »Roma«, mesto 2 K samo 1 K 10 vin.

»Dom in Sveta« letniki 1899, 1900, 1902, 1904, 1905 mesto 9 K samo 6 K.

»Dom in Sveta« letnika 1908 in 1912 mesto po 10 K, samo 5 K.

Označene cene se razumejo za broširane izvide; kdor želi vezane knjige, naj blagovoli to pri naročilu naznaniti. Vezavo zaračunamo posebej po običajni ceni.

Cene veljajo samo za naročnike »Dom in Sveta« in ugasnejo najpozneje koncu februarja, po potrebi jih preklicijo založništvo že preje. Umevno je, da velja ta ugodnost tudi za nove naročnike.

Pri naročilu blagovolite pripomniti, da naročate kot predplačnik »Dom in Sveta«.

Naročnikom, ki so plačali naročnino za leto 1914, oskrbi označene knjige vsaka knjigarna, ki pa mora naznaniti založništvu naslov dotičnega naročnika.

Ljubljana, 15. jan. 1914.

Katoliška bukvarna.

Boj za trgovsko visoko šolo.

Javnosti je še gotovo v živem spominu lanski dvamesečni štrajk slušateljev eksportne akademije, ki so hoteli na ta način izsiliti od vlade oficijelno priznanje iste za visoko šolo. Ministrstvo je takoj poseglo po najradikalnejših sredstvih, ki jih je po pozneje, uvidevši svojo napako, skušalo na primeren način omiliti. Slušaateljstvo in dunajski industrijski krogi, ki so se po veliki večini toplo zavzeli za upravičeno zahtevo po trgovski visoki šoli, so se dali končno potolažati z obljubami, katerih je imela za vsako kulturno in gospodarsko zahtevo visoka vlada vedno mnogo na razpolago. Ostalo je vse — kakor je bilo pričakovati — le pri besedi; pozitivnega se ni ukrenilo ničesar. Nasprotno: kompetentni faktorji so se vendar odločili za korak, toda to pot za korak — nazaj. Opirajoč se na izjave nekaterih trgovskih in obrtniških zbornic je vlada odločno izjavila, da goji proti priznanju eksp. akademije za visoko šolo resne pomisleke, pač pa bo skušala v »doglednem« času ustanoviti posebno trgov. visoko šolo.

Vpričo tega dejstva slušaateljstvo ni preostajala druga pot kakor pot samopomoči. Na zborovanju dne 16. t. m. so sklenili z velikansko večino napovedati štrajk do inkluzivno 28. februarja s pripombo, da so pripravljani v času od 15. do 25. februarja polagati predpisane kolokvije. Vsa javnost, trgovska, obrtniška in industrijska društva, katerih odkrite simpatije so bile slušaateljstvu v največjo moralno zaslombo, so se tudi sedaj brez pomisleka postavila na stran stavkajočih.

Slovska društva, osobito pa strokovno društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved »Jugoslavija« imajo zaznamovati še poseben uspeh v tem, da so jim bile od strani nemškega strokovnega društva v polni meri podčastno izjavo garantirana vsa akademska prava na bodoči trgov. visoki šoli. Lansko podobno izjavo, v kateri so se vsa obstoječa društva obvezala z vso silo udušiti pojavljeno narodno hujskanje in solidarno pobijati vsakešne prepovedi pojedine narodnosti, so Nemci hoteli sebi v prid modificirati, čemer se je predvsem uprla »Jugoslavija«.

Vsled njenega energičnega nastopa, ki se je kazal posebno v tem, da je društvo zagrozilo onemogočiti stavko, je zmagovala docela stališče »Jugoslavije«, ki si je po teh dogodkih vkljub svojemu skromnemu številu (60 : 600) pridobila odločilni vpliv pred vsemi društvi.

Tudi slovenska javnost bo gotovo vedela ceniti vztrajni boj, ki ga bje slušateljstvo eks. akademije zaman in zaman skozi dolgo vrsto let, in to še tem bolj, ker so v tej borbi v veliki meri zainteresirani naši lastni sinovi. Bog daj, da bi velike žrtve, ki jih prinaša kakor posameznik tako tudi celota za dobro in pošteno stvar, ne ostale brez trajnega uspeha.

Dnevne novice.

+ **Kranjski deželni zbor.** Vsled položaja v državnem zboru se je moralo zasedanje našega kakor tudi drugih deželnih zborov znova preložiti. Pričakovati je pa, da se snidejo deželni zbori na vsak način prih. teden.

+ **Dopolnilna volitev po pokojnem dr. Žitniku** za deželni zbor se bo vršila na podlagi novih imenikov. Dan volitve se bo šele določil.

+ **Občni zbor Kmečke Zveze za ljubljansko okolico** se je glede na sedanje slabo vreme preložil za nedoločen čas.

+ **Smrtna kosa.** Umrl je 17. t. m. č. g. Josip Gregorič, duhovnik v pokopju v št. Vidu pri Brdu. Rojen je bil dne 30. aprila 1864. v mašnika posvečen dne 22. julija 1888. Služboval je kot kaplan v Višnjigori, na Trebelnem, pri Sv. Trojici pri Trzinu in kot župni upravitelj na Vrhu (Sv. Trije Kralji) in slednjič kot eksposit v št. Vidu pri Brdu. Leta 1912. je stopil v stalni pokoj. Duhovnim sobratom se priporoča v molitev.

— **Umrl je v Spod. Šiški** sekundarij deželne bolnice dr. Rado Pesjak. Služboval je zadnji čas v deželni umobolnici na Studencu. Vsled svojega odkritega in dobrosrčnega značaja je bil zelo priljubljen pri kolegih in bolnikih. Iz Spod. Šiške ga prepeljejo jutri popoldne ob pol 3. uri v Kamno gorico, kjer ga položijo v rodbinski grobišče v sredo ob pol 11. uri dopoldne. Njegovi rodbini naše sožalje.

— **Umrl je v Roču** tamošnji župnik č. g. Rihard Ružička.

— **Umrla je v Zagorju** na Krasu Neža Fatur, mati gosp. kaplana Jakoba Faturja. Ravno pred enim mesecem je umrl njen soprog, s katerim sta se pred dobrim letom veselo praznovala svojo zlato poroko. N. v m. p!

— **Prestavljen je sodnik dr. Ivan Tertnik** iz Celja za okrajnega sodnika in predstojnika sodišča v Šoštanj.

— **Legia Nazionale**, ki je bila po razpustu društva »Pro Patria« leta 1891 ustanovljena, dobi novo himno. Besede je sestavil preds. društva znani pesnik Rikardo Pitteri; komponiral jo je Rugero Leoncavallo. V Trstu se bo prvič proizvajala v Politeana Rosetti dne 20. t. m.

— **Zavarovanje prtljage** vozečega se občinstva se vpelje po vseh večjih postajah državnih železnic.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Kranjski gori** je deželna vlada razpustila.

— **Poročil se je** danes v št. Vidu nad Ljubljano cerkvenik ondotne župne cerkve g. Anton Jovan z gđno Ivanka Slapničar. Poročal je ženinov brat č. g. Janko Jovan. Na mnoga leta!

— **Parsifal v Trstu.** V sredo dne 21. t. m. se bo igral v gledališču Verdi v Trstu Rihard Wagnerjev Parsifal. Morda ni bilo v Trstu še nikdar za nobeno predstavo takega zanimanja kakor za to. Za omenjeni dan so bili vsi prostori že v soboto razprodani. Začetek bo ob pol 8. uri zvečer.

— **Nesreča pri spuščanju »Szent Istvana« v morje.** O tej stvari se poroča: Ko se je »Szent Istvan« prednji del dotaknil morja, je naddelavec na tem delu ladje ukazal spustiti sidro v vodo. Sidrova veriga pa je bila prešlaba (lepo spričevalo za ogrsko ladjedelnico!) in je počila. Zadnji del je s sidrom padel v morje, drugi pa je švignil po delavcih. Enega je vrglo v morje; bil je to Hermenegild Picot iz Labina, oče več otrok. Pobralla ga je barkasa tako težko poškovanega, da ne bo ostal pri življenju. Bil je pa še en delavec težko ranjen: Jožef Plikovac iz Lošinja, tudi oženjen. Več je bilo lahko ranjenih. Take nesreče so se pri takih prilikah v naši mornarici zelo redko zgodile.

— **Poročil se je** danes v Šmartnem pod Šmarno goro g. Franc Gregorč, cerkvenik šmartnohorske božjepotne cerkve, z gos. Ivano Sever, gostilničarko istotam. Obilo sreče jima žele šmartnogorski romarji!

— **Pojasnilo.** Županstvo v Zagorju na Krasu nas prosi objaviti z ozirom na izjavo Marije Medved v 11. šteč. »Slovenca«, da ondi ne biva oseba z imenom Marija Medved, ter da priimka Medved sploh ni v tej občini.

— **Zopet dva velika vlom v Trstu.** Dne 17. t. m. so imeli neznan vlomilci v Trstu zopet zlat dan. Vlomili so v manufakturno trgovino Weiss na Korsu, blagajno prerezali in jo izpraznili. Odnegli so lepo vsoto 3.000 K. Ob istem času menda so vdrli v manufakturno Gregoris v ulici Nuova, kjer so svoje delo še bolj temeljito opravili. V blagajni niso sicer našli več kot 42 K, zato pa vse potrebne ključke, da so oropali zalogo. Odnegli so za celih 5.000 K kožuhovin, svile in finega perila in sicer nemoteno, kar je pač nekoliko čudno.

— **Imenovanje na Hrvaškem.** Naslov in značaj sekčnih svetnikov je podeljen tajnikom hrvaške dež. vlade: Matiji Tičariču, Ernstu pl. Grabariču in Petru Knollu; pristojbina se jim odpusti. — Za dež. ljudsko šolskega nadzornika je menovan županijski šolski nadzornik A. Vukovič.

— **Cvetlični dan na južni železni** 1 je prinesel čistega dohodka 101.029 K.

— **Zima v Istri.** Iz Kringe v Istri poročajo: V noči od 14. na 15. t. m. smo dobili precej snega. Celo noč je svirala burja. Toliko snega v srednji Istri ni pomnilo stari ljudje. Zima je zelo občutna.

— **Žrtev burje.** V soboto dop. okoli 10. ure je 46letni delavec Valentin Daneon iz Gorice v družbi svojih tovarišev v prvem nadstropju Lloydovega hangarja v tržaški prosti luki premetaval zavoje. Kar naenkrat potegne huda burja, ki je začela v soboto zopet razsajati, revež je zgubil ravnotežje in se zvrnil na trda tla, 8 m globoko. Obležal je na mestu mrtev.

— **Burja ga je vrgla v morje.** Gospodu Pelegrin Calcina, ki je star 59 let in zaposlen v Lloydovem arzenalu v Trstu, se je v soboto dne 17. t. m. slabo godilo. Ko je prišel pri vratih ven na prosto, ga zagrabila vso silo burja in ga vrže v morje. Mornar Zafferovich je hitro zapazil nesrečnega brodirati po morju, nakar mu je pomolil majhen drog, katerega se je revež krčevito oprijel in tako rešil.

— **Iz Toplice.** V sredo 21. t. m. čakajo udeležence z dopoldanskim vlakom posebni vozovi, da jih popeljejo na Toplice.

— **Tatvina v župnišču.** V župnišče sv. Ignacija v Gorici so minoli četrtletk ponoči vlomili tatovi, ki so že preje zastoj poizkušali svojo srečo v bližnji trgovini, kjer so v blagajni našli le 30 vin. V župnišču so našli v miznici 20 K in jih odnesli. Tatvina se je izvršila v času, ko je bil župnik poklican k nekemu bolniku.

— **Pes izdal tatove.** Josipa Ferluga, stanujočega v vili v Scala Santa v Trstu je v petek zjutraj okoli tretje ure zbudilo lajanje domačega psa. Radi varnosti se je je hotel prepričati, kdo moti nočni mir. Ko je zapazil štiri postave dobro obložene z žaklji, ki so se bližali vili, je ustrelil v zrak z revolverjem, nakar so črne postave pustile žaklje in pokazale pete. Vso zadevo je javil Ferluga policiji, katera je žaklje preiskala in našla notri polno žametastega blaga, katerega so lopovi gotovo ukradli na kakem parniku.

— **Potopljen parnik.** Dne 14. t. m. je laški parnik »Lina«, ki je peljal z Reke 720 ton lesa proti Siciliji, ponoči v megli zadel na rt »dei Ladri« na otoku Cresu in običal. Priplul je parnik »Novi«, ki je vzel del moštva s seboj, ostali so ostali na krovu »Line«. Medtem je plul proti kraju nezgode tržaški rešilni parnik »Belrorie«, ko pa je 17. t. m. dospel tja, ni o ladji ne duha ne sluha. Ponoči so jo namreč viharne valovi s celine iztrgali in vrgli na visoko morje, kjer se je vsled zadobljenih poškodb potopila. Moštvo se je, kakor se misli, že preje na suho podalo.

— **Radi roparskega napada** na lesnega trgovca Vogrinca iz Slavine pri Ptuj, izvršenega 9. nov. m. l., so zaprli te dni zagorskega župana Al. Holz in tam. kočarskega sina Jakoba Braček, infanterista 87. pešpolka v Plju, ki se je nahajal na bolniškem dopustu.

— **Avstrijski trtoreski kongres** se vrši od 7. do 12. septembra t. l. v Gorici in bo združen s strokovno razstavo.

— **Poneverbe pri zagrebški vodovodni upravi.** Večletni inkasent pri zagrebškem vodovodu Josip Rebernik, oče treh otrok, je tekom lanskega leta poneveril nekaj nad 4000 K. Te dni je bil za to obsojen na dve leti težke ječe.

— **Gorski topničarji v Gorici.** Goriski listi poročajo, da pride v Gorico en bataljon gorskih topničarjev, ki se nastavijo deloma v stari vojaški bolnici nad Placuto, deloma pa v poslopju, kjer se je nahajalo prej deško semenišče.

— **Ženo priklenil na verigo.** V soboto je polgruntar Pečnik v Dravljah svojo ženo Ivano priklenil na verigo z drugim koncem verige jo pa tako neusmiljeno pretepel, da so ženo danes vso krvavo in polno ran pripeljali v deželno bolnico. Baje je žena nepoboljšljiva pijanka.

— **Učiteljske izpremembe na Sp. štajerskem.** Včasni pokoj je prestavljen nadučitelj v Rogški slatini Fran Janisch. Trajno so vpokojene učiteljice Marija Furlan, Olga Gregorič in Emilija Kren.

ZA DEDŠČINO PO NADVOJVODU ERNSTU.

Hči rajnega nadvojvode Ernsta Klotilda pl. Simicz je tožila pri dunajskem okrajnem sodišču komornika grofa pl. Strachwitza, da naj pod prisego izpove kot nadvojvode najboljši prijatelj, kakšne so bile nadvojvodove premoženjske razmere. Pl. Simicz trdi, da je hči nadvojvode Ernsta iz zakona z baronico Wallburg, a da ni mogla dobiti jasnosti o premoženju svojega očeta, ki je leta 1899 umrl. Oče ji je pisal šest tednov pred svojo smrtjo pismo, v katerem ji je poročal, da poskrbi v svoji oporoki za njo. Ko je pl. Simicz potovala leta 1899 k smrtni postelji svojega očeta v Arco, so ji zabranili vhod k umirajočemu očetu in so jo k njemu izpustili šele pet minut po njegovi smrti. Simiczeva se je prijavila kot dedinja pri najvišjem dvornem maršalnem uradu, ki jo je pa obvestil, da ne obstoji nobena Ernstova oporoka. Zaprlosila je za advencno pri cesarju in pri nadvojvodu Rajnerju, a jo niso sprejeli. Grof Strachwitz mora znati, v kakšnih razmerah se je premoženje njenega očeta nahajalo. Grof Strachwitz, 82 let star, izpove, da je služil kot častnik v Ljubljani in da je vedel, da se je tu nadvojvoda Ernst poročil in da je bila tisti dan ljubljanska garnizija konsignirana. (Najvojvoda Ernst je stanoval takrat kot zborni poveljnik v Ljubljani pri Maliču in se ga stari ljubljanci še spominjajo.) Pozneje mu je nadvojvoda Ernst zaupal, da se je res v Ljubljani tajno z baronico Wallburg poročil. Brani se pa izpovedati o Ernstovih premoženjskih razmerah, ker je rajniku slovesno prisegel, da bo molčal in prosi za rok, da premisli, če izpove ali ne; pač je pa takoj izpovedal, da je imel nadvojvoda pravico do zelo znatnih vsot (več milijonov) iz takozvanega Leopoldovega fonda. Sodnik razpravo odgodi, da rekvirira od najvišjega dvornega maršalskega urada zapuščinski akt nadvojvode Ernsta.

Ljubljanske novice.

Ij **Nepravilno sklepanje v zadnji seji obč. sveta.** Sedaj je tudi župan uvidel, da je bilo v zadnji seji obč. sveta glasovanje nepravilno, ker ni bilo kvalificirane večine. Zato sklicuje župan izredno sejo, ki bo vredo, dne 21. jan. 1914 ob šestih zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: Ponovno posvetovanje o županovih poročilih o posojilih mestne občine ljubljanske in njih uporabi ter o dolgovi mestne občine v razne občinske zaklade. Župan pristavlja: Ker je za nekatere točke tozadevnih nasvetov v zmislu § 57. obč. reda potrebna kvalificirana večina, vabijo se vsi p. n. gg. obč. svetovalci, da se seje zanesljivo udeležijo ter se opozarjajo na določila § 58. občinskega reda. — Župan bi si to blamažo lahko prihranil, če bi se zadnjič dal poučiti od naših obč. svetnikov. Strast bi pri županu ne smela biti nikdar večja kot znane obč. reda.

Ij **Klub občinskih svetnikov S. L. S.** ima jutri v torek ob 8. uri zvečer sejo.

Ij **Konferenca Sodalitatis SS. C. J.** za mesto Ljubljana se vrši v Alojzijevisču dne 21. jan. (v sredo) ob 5. uri popoldne.

Ij **Umrl je** po daljši bolezni, previden s svetimi zakrameti, včeraj zvečer brat P. Pija Vakslija, minorita v Ptuj, c. kr. gimnazijski sluga I. drž. gimn. g. Ignacij Vakselj, ki je opravljal na tem zavodu blizu 20 let zvesto svoj posel. Zapušča sedem nepreskrbljenih otrok. Pogreb bo jutri 20. t. m. ob 2. uri popoldne iz I. drž. gimn. N. v m. p!

Ij **Hrvatska opera v Ljubljani.** Kakor smo že poročali, se uprizori dne 27. t. m. prvič nova Nedbalova opereta »Poljska kri« z gđ. Polako, gđ. Zličarjevo, gg. Strmcem, Biničkim in Grundom v glavnih ulogah. Glasbena kritika zatrjuje, da je Nedbal nadkrilil vse operetne skladatelje in ustvaril res izvrstno moderno opereto slovanskega značaja. Vsebinska je zajeta iz poljskega kmečkega in plemiškega življenja; dejanje kaže, kako dobro, rodoljubno in energično poljsko dekle ukrotili gzdali na zapravljenca, ter ga navadi reda in dela. — Dne 28. t. m. se poje velika Verdijeva opereta »Rigoletto«. Naslovno ulogo poje bariton G. Vuškovič, Gildoga de Strozzijska, vojvodo pa g. Lowczynski.

Zlat zaslužni križec je dobil ob priliki svojega umirovljenja deželnoobrambni evid. nadoficijal Ivan Zupančič v Ljubljani.

Ij **Kaj je z delavskimi hišami?** S pravo gledališko pozo in z največjo baharijo so pod Hribarjem liberalci v ljubljanskem občinskem svetu sklenili, da naj se z 200.000 kronami zgrade delavske hiše. Zgradile se pa, kakor znano, niso, ker je bilo nujnejše, da so vrgli na cesto za hotel Tivoli velikansko vsoto 244.637 K 11 vin. in ker se liberalci od leta 1897 sem, kakor je pisal dne 24. m. m. dr. Tavčar dr. Trillerju, niso držali svojih proračunov in napravljali

brez vsakega pokritja nove reči. Kdaj li se bodo delavske hiše gradile? Po dosedanjih izkušnjah ob prazniku »Nikoli«, a opozicija poskrbi, da se na nje ne pozabi. Denar so zanje liberalci že imeli, pa so ga zapravili, ker je šlo za delavce.

Ij **Most od Opekarske ceste na Karlovsko cesto.** Pod Hribarjem se je osobito pred kakimi volitvami vedno v ljubljanskem občinskem svetu napovedovalo, da se ta prepotreben most zgradi, ne stoji pa še danes ne, dasi je bil denar zanj pripravljen, a Hribar je rajši ta denar, ker je šlo za upravičeno zahtevo revnejših slojev, izdal, da je zidal pri hotelu Tivoli ledenico za 9600 K, da je ob Sokolovi 40-letnici plačal Sokolom 8571 K 3 v. in podobne stvari. Mostu pa še danes ni!

Ij **Umrl je** c. kr. profesor v pok. in šolski svetnik g. Vilibald Zupančič, star 72 let.

Ij **Nesreči.** Ko je v soboto zvečer sprevodnik drž. železnice Ivan Grlic na južnem kolodvoru pri vlaku vrhu voza popravljaj luč, mu je spodrsnilo, da je padel na tla in se z glavo tako udaril, da je kar tam obležal. Takoj ga je žel. osobje pobralo in preneslo v čakalnico potem pa so poklicali rešilni voz ter ga prepeljali v dež. bolnico. Grlic si je pri padcu menda pretresel možgane. — Pred kratkem je pa žena soproga hišnega posestnika g. Andreja Taškarija na Stari poti št. 15 Lucija Tarškarjeva doma tako nesrečno padla, da si je zlomila nogo. Ostala je v domači oskrbi.

Ij **Mestno drsališče** se spomladi obsadi okoli in okoli z dva metra visokimi smrekami. Razsvetljava se izboljša z žarnicami močnimi za 600 sveč. Za nadzorstvo na drsališču pa se že sedaj ob nedeljah postavita dva mestna stražnika. Nekateri imajo grdo navado, da se poded po drsališču, da mečejo cigarete in ostanke sadja po drsališču. Proti takim brezobzirnežem je treba v interesu reda in varnosti drugih drsalcev najstrožje nastopiti! — Na drsališču se uvedejo redni koncerti.

Ij **Samo v Ljubljani mogoče.** V Ljubljani imamo mestno »Ljudsko kopel«. V tej kopeli pa obiskovalci šest tednov niso mogli dobiti mila. Ubogi oskrbnik je letal od gospoda do gospoda na magistratu, pa ni mogel izposlovati, da bi dobil za kopel potrebno milo. Še-le po šestih tednih se je nekdo spomnil in poslal milo. Ali milo na magistratu tako silno potrebujejo, da ga redno ne preskrbe za mestno ljudsko kopel?

Ij **Umrl so** v Ljubljani: Helena Žirovnik, gostja, 72 let. — Angela Gorše, cerkvenikova hči, 2 dni. — Ivan Abulnar, posestnikov sin, 3 leta.

OJAČEVANJE AVSTROOGRSKE ARMADJE.

»Fremdenblatt« poroča, da se bo mornarično moštvo do leta 1920/21 pomnožilo tako, da bo takrat šlo 27.000 v miru prezentnih mož. Letos bo šlo moštvo 16.000. Število ladjam pridelenih častnikov se že s 1. januarjem t. l. pomnoži za 101, onih v lokalni službi pa za 11. Pomnoži se nadalje domobranska artilerija, ki šteje zdaj osem poliskotopniških in osem havbičnih divizij. Jeseni tega leta se pretvorijo vsaka divizija v polk. To bo l. 1917 dovršeno. »Reichspost« poroča, da se je lanske leto ustanovilo 100 novih strojnopuškinih oddelkov.

HRVATSKI SABOR.

Sabor je v svoji seji v soboto izbral regnikolarno deputacijo v svrhu obnove finančne nagodbe z Ogrsko. Od opozicije je izvoljen Stjepan Zagorac.

ODKRIT ATENTAT NA GRŠKEGA KRALJA.

Vsled prijave neke bulgarske gospe je policija v Solunu prišla na sled bulgarski zaroti proti kralju Konstantinu. Eden najetih morilcev Angelov se nahaja še v mestu, drugi, Mičev, je bil izgnan, ostala, Mavrodjev in Giovanov se nahajata v Bulgariji.

RUSKI ŠPIONI.

V Krakovu so zaprli osem ruskih vo-humov.

STAVKA V JUŽNI AFRIKI SE PRIBLIŽUJE KONCU.

Pietermaritzburg. Zaradi obsednega stanja se bliža stavka koncu.

RUSIJA SE PRIPRAVLJA.

Pariz. Izpopolnitev železniškega omrežja v zapadni Rusiji bo tako obsežno, da bo Rusija od Francije v kratkem zahtevala zopet 600 milijonov.

SREBIJA SE PRIPRAVLJA.

Belgrad. Ministrski svet je sklenil najeti novo posojilo v znesku 300 milijonov, da se reorganizira armada in zgradi železnica od rumunske meje do Požarevca.

BULGARSKA KRALJICA NA DUNAJU.

Bulgarska kraljica Eleonora je dospela strogo incognito na Dunaj.

EGEJSKO VPRAŠANJE.

»Tribuna«, ki je gotovo dobro poučena, piše, da bodo velesile grško in turško

vlado v kratkem obvestile, da otoke Kijos, Mitilene, Lemnos in Samotracija priznava-jo Grčiji in bodo obenem slednji naznanile rok, do kdaj imajo njene čete zapustiti južno Albanijo. Dvanajstero otočje bo Italija izpraznila, ker je videti, da Anglija v tem oziru ne odneha, pač pa bodo Lahji zahtevali odškodnino, kar pa ni istovetno s političnimi kompenzacijami. Zakaj Lahji upajo morebiti, da od Turčije razen denarja dobijo tudi te. Glede egejskih otokov bo Turčija seveda protestirala, da Grčija dobi Kijos in Mitilene, toda ni izključno, da vesile Turčijo na ta ali oni način prisilijo, da njihov sklep respektira. To bi bil v prvi vrsti uspeh političnega potovanja spretnega Venizelosa po Evropi.

NOVA SENZACIJA V REDLOVI AFERI.

»Bohemia« poroča sledeče: Ko se je zapuščina polkovnika Redla dražila, je nek praški gimnazijalec kupil tri zavoje filmov. Nesel jih je v šolo v laboratorij, kjer mu jih je profesor pomagal razviti. Pri tej priliki se je pokazalo, da en film predstavlja važen vojaški dokument, podpisan od prestolonaslednika. Bilo je v njem, da ima stvar biti znana le prestolonasledniku, šefu generalnega štaba in pruskemu zbornemu poveljniku. Film je imel Redl brezdvoma shranjen zato, da ga ob priliki ponese, oz. pošlje v Rusijo. Če je stvar taka, potem je pač dokazano, da je Redl vedel za zelo važne vojaške stvari, kar je vojna uprava zmiraj tajila.

NESREČA V ANGLEŠKI MORNARICI.

Podmorski čoln št. 7, ki se je s posadko potopil, se še dosedaj ni mogel najti.

NOV SRBSKI VOJNI MINISTER.

Kralj Peter je imenoval za vojnega ministra polkovnika Dušana Stefanovića.

GRČIJA IN TURČIJA.

Grški poslanik za Carigrad Panas se je podal včeraj na svoje novo službeno mesto.

PANAMSKI PREKOP.

Panamski prekop se slovesno odprvi 1. jan. 1915.

SNEG.

Sneg je tudi v Madridu gosto zapadel. Ker pogrebni zavod vled tega ni hotel napreči konjev, so morali mrličje z avtomobili na pokopališče prepeljati.

— Soc. demokrat poneveril denar bolniške blagajne. Dunajska polic. korespondenca poroča, da je soc. demokratični tajnik pri bolniški blagajni za pomožne delavce gremija dunajskih trgovcev poneveril 10.000 K.

Katoliški duhovnik podpredsednik francoske zbornice. Kakor znano, je francoski parlamentarni jakobinski blok z 267 glasovi izvolil za zborničnega podpredsednika Abbeja Lemire, katoliškega duhovnika, ki že 20 let zastopa neki severnofrancoski departement. To je po vsej priliki past, ki so jo jakobinci nastavili možu zato, da bi ga enkrat za vselej odtrgali od cerkve. Liški škof je namreč Lemiru pri zadnjih volitvah prepovedal kandidirati, to pa zato, ker je Lemire po prepričanju goreč republikanec. Lemire pa ni ubogal in sedaj se je celo dal voliti za zborničnega podpredsednika. Cerkvena oblast je sedaj vernikom prepovedala Lemirejev časopis »Crie de Flandre« in mu zagrozila s suspensio a divinis, ako se v 14 dneh ne ukloni. A kakor vse kaže, se Lemire ne bo uklonil in bo šel ono pot, po kateri sta pred njim krenila n. pr. Laménais, Romolo Murri in mnogi drugi. Rim se je že preje enkrat pečal z Lemirejem in je tedaj razsodil njemu v prilogi; tudi sedaj piše »Osservatore Romano«, da cerkev gotovo ni protirepublikanska, toda v sedanjem slučaju ne gre več za to, marveč za vprašanje pokorščine, katero je vsak duhovnik dolžan nasproti svojemu škofu. Lemire se pa ne misli ukloniti, ker je izjavil, da bo v slučaju, da se mu prepove maševanje, vsak dan kot navaden vernik prisostoval sv. maši. Francoskim katoličanom je tembolj hudo za njim, ker je kot duhovnik neomadeževanega glasu in je mnogo let uspešno delal na krščanskem socialnem polju.

Telefonska in hrzjojavna poročila.

ZADNJI ROK VLADE.

Dunaj. Ministrski predsednik grof Stürgkh je danes nasproti dr. Sylvestru izjavil, da vlada lahko do 1. febr. čaka, da se mali finančni načrt in budgetni provizorij rešita. Vlada bo storila vse, da se težave, ki so proti malemu finančnemu načrtu odstranijo.

NEMSKI CENTRUM IN NEMŠKA AGRARNA STRANKA ZDRUŽENE.

Gradec. V St. Mihaelu se je v nedeljo 18. jan. vršil drugi strankarski zbor nem-

škega centra, na katerem sta govorila poslanca Neunteufel in Pantz. Drž. poslanec Brandl je izjavil, da se nemška agrarna stranka razpusti in s združi z nemškim centrom. V vodstvo so izvoljeni poslanci Neunteufel, Kemmeter in Brandl. Neunteufel je izjavil, da nemški centum s kršč. socialno stranko nima nič skupnega.

PRELOŽENA ČESKONEMŠKA POGA JANJA.

Dunaj. Ker bo moral grof Stürgkh pristostvovati jutrišnji seji poslanske zbornice, ki je zelo važna, se je českonemška sporna konferenca preložila na dan 24. t. m.

TISKARSKO GIBANJE.

Dunaj. Trgovski minister je začel novo posredovalno akcijo glede tiskarskega gibanja in poveril posredovalno nalogo dvornemu svetniku N. Otonu Gasteigerju.

TISZA V ZAGREBU.

Zagreb. V soboto je bila na čast Tiszi v gledališču slavnostna predstava, ki je imela popolnoma oficilen značaj. Včeraj od pol 10. dopoldne je bil shod socialno demokratske stranke v dvorani »Sokola«. Udeležba pa je bila tako velika, da je bil ves dom poln. Bilo je do 7000 ljudi. Predsedoval je sodrug Bukšek. V imenu koalicije je govoril dr. Dušan Popović. Med njegovim govorom so hoteli frankovci uprizoriti kraval, tako da so morali biti pometani iz dvorane. Posl. Popović je slovesno izjavil, da ostane koalicija v saboru zvesta demokraciji načelom in je obljubil s častno besedo, da se bo bojevala za splošno in enako volilno pravico. V imenu stranke sta govorila sodruga Korač in Juraj Demetrovič, ki sta splošno kritizirala razmere v deželi in v saboru. Ponoči se je Tisza odpeljal v Budimpešto.

ZARADI ŽALITVE VELIČANSTVA.

Budimpešta. 17. jan. je bila pred tukajšnjim kazenskim sodiščem urednik »Pesti Hirlap« Mazay zaradi žalitve cesarja obsojen na mesec državnega zapor.

NAPREDOVANJE ESSAD PAŠE.

Ohrida. Po krvavih bitkah so čete Essad paše osvojile vse ozemlje med Elbassanom in Podgradcem. Čete Izmail Kemala so se udale. Med Essad pašinimi četami je veliko bulgarskih častnikov. Srbija je razmestila za vsak slučaj na meji močne oddelke.

Solun. Tuka kroži vest, da so čete Essad paše zavzele Elbasan in vdrele v mesto, kjer so se odigrali krvavi pri-zori.

Belgrad. Po poročilih iz Albanije je Essad paša po dolgem, krvavem boju zavzel Elbasan. Zupan je bil umorjen, mnogo oseb je bilo ubitih.

TURKI HOČEJO ALBANIJO NA VSAK NAČIN ZASESTI.

Pariz. Tukajšnji časopisi poročajo, da se pripravlja v Turčiji nova akcija za Albanijo. Iz anatolskih čet sta baje organizirana dva okupacijska oddelka, ki naj bi zasedla več strateških točk v Albaniji in odstavila sedanjo vlado. Če je tudi ta načrt v zvezi z Izzet pašo, ni znano.

Atene. Tudi tu so obveščeni, da nameravajo mladoturki nov udarec v Albanijo. Dva ekspedicijska zbora imata v Albanijo od morske strani vdreti. V vseh albanskih krajih ščuvajo prebivalstvo turški agenti.

DIKTATURA V BULGARIJI.

Sofia. Več listov trdi, da namerava bulgarska vlada uvesti diktaturo.

BULGARSKE VSTAŠKE ČETE PRED SOLUNOM.

Solun. V mestni okolici so se pojavili mnogoštevilni bulgarski četaši, ki očitno nameravajo udreti v mesto in izvrševati bombne napade. Grške straže so znatno ojačene.

SRBSKI DUNAJSKI POSLANIK V BELGRADU.

Belgrad. Minule dni se je tu mudil dunajski poslanik Jovan Jovanić. Šlo je za nova navodila k pogajanju med Avstrijo in Srbijo, ki so se začela in se bodo po rešitvi ministrske krize pospešila.

BULGARSKI KANDIDAT ZA ALBANSKI PRESTOL.

Sofia. »Balkanska Tribuna« resno predlaga za albanskega kneza bulgarskega poslanika v Parizu Stančeva, češ, da je rojen Albanec, dolgoleten dober diplomat, ima izvrstne zveze s francoskimi vodilnimi krogi in je ljubljene kralja Ferdinand.

DEMENTI IZ SOFIJE.

Sofia. Makedonski odbor složno zanikuje, da bi bil nameraval atentat na kralja Konstantina.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubljeni brat, svak in stric, gospod

M. U. dr. Rado Pesjak

sekundarij deželne bolnice v Ljubljani

včeraj, dne 18. januarja, ob pol 6. uri popoldne, po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 30. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo rajnika se blagoslovi v torek dne 20. t. m. ob pol 3. uri popoldne v poslopju ces. Fr. Jož. I. ljudske šole v Spodnji Šiški in nato prepelje v Kamno gorico, kjer se iz domače hiše prenese v rodbinsko grobišče k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Spodnja Šiška-Ljubljana-Kamna gorica, dne 19. januarja 1914.

Franja Lavtižarjeva, Slavka dr. Pogačnikova, Pavla in Minka Pesjakova, sestre.

Fran Lavtižar, dr. Lovro Pogačnik, svaka.

Marica, Marijan, Božena, Boris Pogačnik, nečaka, oz. nečakinji.

BOSANSKI PRORAČUN.

Sarajevo. V saboru je bil predložen proračun za prvo polletje 1914. Redni izdatki znašajo 48.845.426 K, izredni izdatki 3.680.983 K; za redno pokritje je proračunjeno 52.514.632 K, za izredne dohodke pa 30.000 K.

SMRTNA OBSODBA ZASTRUPLJEVALCA.

Frankobrod ob Mainu. Končana je glavna razprava proti zastrupljevalcu Hopfu. Porotniki so potrdili vprašanje, da je umoril prvo ženo, ter izkušal umoriti drugo in tretjo ženo in dva otroke. Hopfa je nato sodišče obsodilo na smrt, zaradi poizkusenih umorov pa na petnajst let težke ječe, ter na izgubo državljanskih pravic in na policijsko paznjo. (To je mogoče vsled tozadevnih nezmisljenih določb nemškega kazenskega prava.)

ODLIKOVANO NASILJE.

Berolin. Polkovnik Reuter je od cesarja odlikovan z redom Rdečega Orla III. razreda z vrbco.

ŠTRAJKUJOČI IZGREDI NA PORTUGALSKEM.

Lizbona. Štrajkovi so tri vlake s tira vrgli. Več republičanskih gardistov je bilo ranjenih.

JAPONSKI VULKANI ZOPET BRUHAJO.

Tokio. Na otoku Nagošimi so vulkani začeli zopet silno bruhati. Prebivalci mesta Sakurajima so vnovič zbežali. V mesto žene veter ogromne množine prahu in pepela.

MORGANATIČEN ZAKON.

Kodanj. Princ Aage danski, bratranec kralja, se je poročil z laško dvornico damo konteso Calvi-Bergole, kar vzbuja tu veliko pozornost.

NEUGODNO VREME.

Odessa. Na črnem morju divja vihar. V Odessi je vihar razrušil obrambni jez pred pristaniščem za žito.

Bruselj. V čeli Belgiji vlada silen mraz. Tu so pobrali 26 zmrznjenih oseb. Promet v pristanišču je ustavljen.

HUDA ZIMA V SRBIJI.

Belgrad. V Srbiji vlada nenavadno huda zima; zadnje dni je zmrznilo 10 oseb. Od povsodi se poroča o snežnih zametih; na progi Paraćin—Zaječar je sneg zasul dva vlaka. Potnike in uslužbence so rešili, vlaka sta pa še vedno zarita v snegu.

SMRTNA KOSA.

Pariz. Tu je umrl general Picard, znan iz Dreyfusovega procesa. Bil je l. 1854. rojen v Strassburgu.

NESREČA PRI SANKANJU.

Brno. Pri sankanju so se trije poljski tehnikarji ponesrečili; eden med njimi vitez Jašinsky pa se je ubil.

Zahvala.

Ob prebriski, nenadomestni izgubi naše predobre matere, oziroma stare matere, gospe

Marije Ažman

se tem potom najpriznaneje zahvalujemo vsem dragim prijateljem in znancem, ki so nepozabno rajnico spremili na poti k zadnjemu počitku. Prav posebno pa se zahvaljujemo vsem onim, ki so rajnici ves čas njenega težkega življenja izkazovali simpatije na vse možne, preskrbne načine in ji s svetom in dejanjem stali ob strani.

Bog povrnil!

208

V Kamniku, 19. januarja 1914.

Za ljube rodbina Ažmanova.

Stanovanje

z 2 sobami in pritoklino v bližini sv. Petra cerkve, v pritličju ali I. nadstropju iščeta za majev termin dva mirna zakonska brez otrok. Ponudbe sprejema uprava pod št. 181 Mirna stranica.

Naročajte „Slovenca“!**Razpis**

176

mesta učitelja glasbe v Solinu.

Razpisuje se natečaj do 31. t. m. za učitelja glasbe v Solinu blizu Spljeta za mesečno plačo K 160 (stošestdeset) in naturalnim stanovanjem.

Prednost imajo oni, ki umevajo cerkveno petje in ni oženjen.

Za upravo „Narodne Solinske Glasbe“

Predsednik
Marko MilišićTajnik
Dr. Niko Petrić

Društvo slovenskih profesorjev naznanja žalostno vest, da je preminul dolgoletni član, gospod

Vilibald Zupančič

c. kr. šol. svetnik in profesor v pok.

Pogreb nepozabnega tovariša bo v torek, dne 20. t. m., ob 3. uri pop. iz Dalmatinove ulice.

V globoki žalosti potrli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni preblagi soprog, oče, sin, brat, gospod

Vilibald Zupančič

c. kr. profesor v pokoju in šolski svetnik

v nedeljo ob 10. uri dopoldan v starosti 72 let previden s svetimi zakramenti, mirno v Bogu zaspal.

Truplo preblagega pokojnika se bo v torek ob 3. uri popoldan slovesno blagoslovilo, ter iz hiše žalosti Dalmatinova ulica št. 1 prepeljalo k Sv. Križu k večnemu pokoju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek dne 22. t. m. ob 9. uri zjutraj v cerkvi Marijinega oznanenja.

Ljubljana, dne 19. prosinca 1914.

205

Margareta Zupančič roj. Jamšek, soproga, Evgen Zupančič, c. kr. okrajni komisar, Dr. Adrijan Zupančič, odvetniški kandidat, Gilbert Zupančič, absol. jurist, sinovi. — Ronald Zupančič, posestnik, brat.

Mesto vsakega posameznega oznanila. — L. slov. pogrebni zavod Josip Tu tk.

Učiteljski zbor c. kr. učiteljski v Ljubljani javlja tužno vest, da je njega bivši ljubi tovariš gospod

šolski svetnik Vilibald Zupančič

c. kr. profesor v pokoju in okrajni šolski nadzornik

v nedeljo, dne 18. januarja ob 10. uri dopoldne po mučni, dolgi bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 72. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bo v torek, dne 20. januarja ob 3. uri dopoldne iz hiše žalosti, Dalmatinova ulica št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Blag mu spomin!

V Ljubljani, dne 19. januarja 1914.

Večje komercialno podjetje

išče za svoje pisarne

primeren cestni lokal.

V poštev pridejo Glavni trg, Stritarjeva, :: Prešernova in Šelenburgova ulica. ::

Ponudbe pod »Merkur« na upravo lista. 177

Krepkega dečka

iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo in pridno

trgovsko pomočnico

sprejme tvrdka Jos. Errath v Mokronogu.

Društvo zdravnikov na Kranjskem razpisuje s tem podpore iz

dr. Löschner-Maderjeve ustanove

Pravico do podpor imajo vdove in sirote zdravnikov, ki so bili člani društva zdravnikov na Kranjskem.

Prošnje, opremljene z ubožnimi spričevali naj se pošljejo društvenemu odboru do 15. februarja. 206

zdravniško priporočeno kriticoreče vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4.50. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana. 2631

Pelerine

dežne plašče, obleke, zimske suknje, različne žametne, plišaste in suknene vrhne jopice za ženske v veliki izbiri in zmerni ceni

„Pri Škofu“

Ljubljana,

Pred Škofijo št. 3

Mežarska ulica, zraven školije.

Priporoča se prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu

cenik na zahtevo brezplačno. 3429

C. kr.
kmetijska družba
kranjska
v Ljubljani (ustan. 1767. l.)

je najstarejši kmetijski zastop v Avstriji, ki nudi svojim udom največje ugodnosti, ne da bi udje imeli kakšne druge denarne obveznosti, kakor da plačajo na leto 4 K udnine. Udje prejemajo družbeno glasilo »Kmetovalca« zastoj.

»Kmetovalec«
s prilogi
»Konjorejec« in »Perutinar«
(XXXI. letnik)

je najstarejši, najobširnejši in bogato s podobami opremljen kmetijski list v slovenskem jeziku, ki ne sme manjkati v nobeni slovenski kmetijski hiši, kjer jim je kaj nar za gospodarski napredek. Izhaja v obsegu dveh pol po dvakrat na mesec. Naročnina je 4 K na leto. Za ude kranjske družbe zastoj. Posamezne številke zastoj na ogled.

Gospodarske potrebe, sčine,

kakor sadno drevje, semena, umetna gnojila, močna krmita itd., dobivajo udje c. kr. kmetijske družbe v najboljši kakovosti, z zajamčeno vsebino po najnižjih cenah ter je vsaka prevara izključena.